1939 ий
2
ДЕКАБРЬ
№105 (604)
кше 5 р.

10-шо ИЙ ЛЕКТЕШ

Чыла элласе пролетарий-шамыч, ушныза!

Ӹрвезе коммунист

ВЛКСМ
Маробком
ден
Горком
орган

СССР Калык Комиссар-шамыч Совет Председатель В. М. МОЛОТОВ йолташын 1939 ий 29 ноябрьыште радио дене ойлымо речьше

Советский Союзын гражданже ден гражданкыже-шамыч!

Финляндийын кызытсе правительствыжын мемнан эл шотышто враждебный политикыже внешний государственный безопасностьым обеспечитлыме шотышто кызытак мерым приниматлаш мемнам вынуждатла.

Те шинчеда, что пытартыш кок тылзе коклаште Советский правительство финляндский правительство дене переговорым тыгай предложений-шамыч нерген терпеливо ыштен шоген, кудым кызытсе тревожный международный обстановкышто элын безопасностьшым обеспечитлашлан да утларакшым Ленинградын безопасностьшылан тудо минимальныйлан шотлен. Финляндский правительство нине переговорлаште мемнан эл дек непримиримо враждебный позицийым налын. Соглашенийлан почвым дружественно мушаш олмеш, кызытсе финляндский правитель-шамыч, иностранный империалист-шамычлан—Советский Союз дек враждам ылыжтыше-шамычлан келшышашын, вес корно дене кайышт. Мемнан ыштыме чыла уступка ӱмбачат, переговор-шамыч результатдымын пытеныт.

Кушко тиде конден, ынде пале.

Пытартыш кечылаште советско-финляндский границыште, финляндский военщиын возмутительный провокацийже-шамыч тӱҥалыныт, нуно Ленинград воктенсе мемнан воинский часть-шамычым артиллерийский лӱйкалымаш марте шуыныт, тидыже красноармейский частьлаште нелэ жертва-шамычыш конден. Финляндский правительство дек обратитлыме практический предложений-шамыч дене нине провокаций-шамыч уэш лиймашым предупредитлаш мемнан правительствын тӧчымашыже-шамыч поддержкым вашлийын огыл велэ огыл, но Финляндийысе правящий круг-шамычын враждебный политикышкыже угыч тӱкненыт. Мемнан предложений-шамычлан, Советский правительствын теҥгечысе нотыжо гыч те паледа, нуно враждебный отказатлымаш дене да факт-шамычым нахально отрицатлымаш дене, мемнан лийше жертва-шамыч дек игылтын относитлалтмаш дене, Ленинградым шкеныштын войскаштын непосредственный угрозыштыжо ончыкыжат кучаш шылтыде тыршымаш дене вашмутым пуышт.

Тиде чылажат йӧршынак ончыктыш, что империалист-шамыч дене шкенжын антисоветский связешыже кукталтше кызытсе финляндский правительство Советский Союз дене нормальный отношенийым ынеже поддерживатле. Тудо мемнан эл шотышто враждебный позицийым налын шога да, мемнан чапле Ленинградым военный угрозышто кучаш желатлен мемнан эл-шамыч коклаште заключитлыме нападатлаш огыл нерген пактын требованийже-шамычым шотыш ынеже нал. Тыгай правительство деч да тудын безрассудный военщиныже деч ынде у наглый провокаций-шамычым велэ вучаш лиеш.

Сандене Советский правительство теҥгече каласаш вынужден лие, что тудо нападатлаш огыл нерген СССР ден Финляндия коклаште заключитлыме да Финляндия правительствын безответственно нарушатлыме пактлан лийын шке ӱмбакыже налме обязательство-шамыч деч шкенжым тиде жап гыч эрыканлан шотла.

Советско-финляндский границадене Советский войска-шамыч ӱмбак финляндский воинский часть-шамычын нападатлыме у факт-шамычлан кӧра, правительство ынде у решений-шамычым приниматлаш вынужден.

Правительство лийше положенийым тылетла чытен ок керт, кудын верч ответственность пӱтынек Финляндийын правительствыже ӱмбак возеш.

Правительство тыгай выводыш тольо, что Финляндийын правительствыже дене нормальный отношенийым тудо тылетла кучен ок керт да сандене шкенжын политический ден хозяйственный представительже-шамычым Финляндия гыч кызытак отозватлаш кӱлешлан признатлыш.

Тидын дене пырля, правительство Йошкар Армий ден Военно-Морской флотын Главный Командованийжылан распоряженийым пуэн—кеч могай неожиданностьлан ямде лияш да финляндский военщина могырым лийын кертшаш у вылазка-шамычым тунамак пресекатлаш.

Мланна враждебный улшо иностранный пресса, мемнан приниматлыме мера-шамыч финляндский территорийым руалтен налмашым але тудым СССР дек ушымашым преследоватлат манын, утверждатла. Тиде—злостный клевета. Советский правительство тыгай намеренийым иметлен огыл да ок иметле. Тулечат утларак. Финляндийын шкенжын могырым Советский Союз шотышто дружественный политика лийме годым, Финляндия дене дружественный отношенийым ышташ кеч кунамат тыршыше Советский правительство СССР могырым территориальный уступка шотышто тудлан вашеш мияш ямде лиеш ыле. Тиде условий годым даже кызытсе Советский Карелийысе основной районлаште илыше карельский калыкым тудлан родственный улшо финский калык дене единый да независимый финляндский государствышке ушымаш нерген вопрос гае вопросымат благоприятно обсуждатлаш Советский правительство ямде лиеш ыле. Тидлан, туге гынат, теве мо кӱлеш, чтобы Финляндийын правительствыже СССР шотышто враждебный огыл, а дружественный позицийым налын шогыжо, тидыже кок государствын кровный интересыштлан келша ыле.

Весышт, мемнан эртарыме мера-шамыч Финляндийын независимостьшо ваштареш але тудын внутренний ден внешний пашашкыже вмешатлалтмашке виктарыме улыт манын, утверждатлат. Тиде—тугаяк злостный клевета. Ме Финляндийым, тушто кеч могай режим существоватла гынат, тудын пӱтынь внешний ден внутренний политикыштыже независимый да суверенный государствылан шотлена. Ме тудын верч пенгыдын шогена, чтобы шкенжын внутренний ден внешний пашаже-шамычым финляндский калык шке решатлыже, кузе тудо тидым шке кӱлешлан шотла. Независимый Финляндийым ышташлан мо кӱлеш ыле, Советский Союзысо калык-шамыч шке жапыштыже тудым ыштеныт. Мемнан элысе калык-шамыч финляндский калыклан тудын эрыкан да независимый развитийжым обеспечиватлымаште ончыкыжат полшаш ямде улыт.

Советский Союз Финляндийыште моло государство-шамычын интересыштым иктаж-могай мерыште ущемитлаш намеренийым тугак ок иметле. Финляндия ден моло государство-шамыч коклаште взаимоотношений вопрос-шамыч Финляндийын исключительно шкенжын пашаже улыт да Советский Союз тиде пашашке вмешатлалташ шкенжым праван улмылан ок шотло.

Мемнан мероприятий-шамычын единственный цельже—Советский Союзын да путыракшым кум миллионат пелэ населениян Ленинградын безопасностьшым обеспечитлымаш улеш. Война дене накалитлалтше современный международный обстановкышто государствын тиде жизненный да неотложный задачыжым решитлымашым ме кызытсе финляндский правитель-шамычын осал воляшт деч зависимостьыш шынден огына керт. Тиде задачым финляндский калык дене дружественный сотрудничествышке Советский Союзын шкенжын усилийже дене решитлаш логалеш.

Ме огына сомневаталалт, что Ленинградын безопасностьшым обеспечиватлыме тиде задачым благоприятно разрешитлымаш СССР ден Финляндия коклаште пудырташ лийдыме дружбын основыжо лиеш.

Финляндийын Народный правительствыжым образоватлымаш

Ленинград, 1 декабрь (ТАСС). Таче Терриоки олаште левый ятыр партий представитель-шамычын да восстатлыше финский солдат-шамычын келшымышт почеш Финляндийын у правительствыже—Финляндский Демократический Республикын Народный Правительствыже образоватлалтын. Народный Правительствын составышкыже пуреныт: Отто Куусинен—Правительство председатель да иностранный паша министр; Маури Розенберг—финансе паша министр, Аксел Анттила—оборона министр; Тууре Лехен—внутренний паша министр; Армас Эйкия—земледелий министр; Инкери Лехтинен—просвещений министр; Пааво Прокконен—Карелия паша дене министр.

Народный Правительство шкенжын программыжым изложитлыман Декларацийым луктын.

СОВЕТСКИЙ КАЛЫК ПРАВИТЕЛЬСТВЫН РЕШЕНИЙЖЫМ ОДОБРЯТЛА

Советский правительство достойный вашмутым пуэн

Тенгече кечывалым перерыв жапыште Йошкар-Оласе электромельницын пашазыже ден служащийже-шамыч коллективын В. М. Молотов йолташын радио дене ойлымо речьшылан посвятитлыме митинг лийын.

Мутым группком председатель И. И. Любимов йолташ налеш. Тиде кечылаште лийше событий-шамыч нерген тудо кучыкын ойла, финн-шамычын подлый провокационный действийышт нерген раш каласкала.

Тидын мöнгö Любимов йолташ Молотов йолташын радио дене выступатлыме речьшым да советский войска-шамычын финляндский войска-шамыч дене столкновенийышт нерген лудын пуэн.

Коллектив приниматлыме резолюцийыште тыге возен: „Ме Молотов йолташын речьшым тӱрыснек одобритлена да шке постыштына ончыкыжат честно, ударно пашам ышташ тӱналына; советский границым аралаш ме ямде улына".

Советский Союзын куатшым адакат утларак кугемдена

Йошкар-Ола Мебельный фабрикын цех-штыже пашазе ден служащий-шамыч коллективын кечывал перерыв годым митингше лийын. Митингым партийный организацийын секретарьже Николаев йолташ почын. Тудо СССР Калык Комиссар-шамыч Совет Председатель В. М. Молотов йолташын 1939 ий 29 ноябрьыште радио дене ойлымо речьшым газета гыч лудын.

Пашазе ден служащий-шамыч Молотов йолташын речьшым кугу вниманий дене колыштыныт. Коллектив Советский правительствын мудрый решенийжым шокшын одобритлен.

Нуно шкеныштын резолюцийыштышт финляндский ба да-шамычын провокацийыштлан пеш кугу возмущенийыштым выражатлен, Советский правительствын решенийжым тӱрыснек одобритлена,—манын возеныт. Пашазе-шамыч массовый оборонный да производственный пашам эше утларак саемдаш, избирательный кампанийыште активно участвоватлаш манын пенгыдын каласеныт.

Правительствын политикаже—калыкын воляже

1 декабрь. Маргостипографийын наборный цехше ен-шамыч дене тич темын—типографийын пашазыже да служащийже-шамыч СССР СНК председатель да СССР Наркоминдел В. М. Молотов йолташын 29 ноябрьыште радио дене ыштыме речьше лӱмеш митингыш погыненыт.

Маргостипографийын директоржо Бессонов йолташ Молотов йолташын речьшым газета гыч лудын пуыш да чыла пашазе-шамыч коллектив лӱм дене заявитлыш, что „типографийын пашазыже-шамыч шке вийыштым чаманыде партий ден правительствын первый ӱжмышт почешак шке родинам аралаш шогалаш ямде улыт".

Митингыште ик йӱк дене решенийым приниматлышт.

— Ме,—ойлалтеш решенийыште,—шкенан чыла внешний да внутренний тушман-шамычын угрозышт ончыде, шкенан производствышто эше утларак виян трудитлаш тӱналына да производственный программым эше утларак темаш тӱналына.

Мланна нимогай тушманын угрозыжат шучко огыл,—ме осоавиакимовский пашам виянден колтена, мобилизационный ямдылыкнам эшеат виянгдена.

В. А. Яковлев.

Пашам эше виян ышташ тӱналына!

ВЛКСМ Маробкомын, „Рвезе Коммунист", „Ямде лий" да Ленин ой" газета редакций-шамычын пашаенгышт В. М. Молотов йолташын 29 ноябрьыште радио дене ойлымо речьшылан посвятитлыме митингыште, финляндский правительствын провокационный действий-шамычлан шкенышт протестым да келге возмущенийым выражатлышт.

— Финляндский военщинын тиде наглый действийжылан,—ойла митингыште выступатлыше Родионов йолташ,—пӱтынь советский калык пеш чот возмутитлалтын. Шке антисоветский пашаштыже империалистический эл-шамыч дене пуйтатлалтше финляндский военщина мемнан Советский Союзлан, да чапле Ленинград олалан угрожатлаш тöчен.

Митингын единодушно приниматлыме резолюцийыштыже ойлалтеш: „Ме финляндский правительствын наглый действийже-шамычлан гневым да возмущенийым выражатлен, советский правительствын мемнан эллан безопасностьым обеспечитлыше решенийжым да Йошкар Армийын частьше-шамычын финляндский границым вончымыштым тӱрыснек одобритлена, шкенан постыштo пашам честно, упорно ыштымына дене шкенан родинан обороноспособностьым адакат утларак пенгыдемдена.

Сталинский блокын у сенгымашыже верч

Депутатыш самырык кандидат

Екатерина Григорьевна СССР, РСФСР да Марийский АССР Верховный Советлашке сайлыме жапыште самырыкулмыжлан лийын сайлымаште участвоватлаш правам иметлен огыл. Тений 24 декабрь тудлан илышыштыже эн пиалан кече лиеш, моло избиратель-шамыч ден пырля коммунист ден беспартийный-шамыч блокын кандидатышт верч первой гана голосоватла.

Е. Г. Артизанова йолташ

Е. Г. Артизанова йолташ 1921 ийыште Какшан-Сола ялысе йорло кресаньык ешеш шочын. Ачаж деч тулыкеш кодын; изинекак нелэ паша шуко логалын.

1930 ийыште Какшан-Сола ялеш „Какшан" колхозым организоватлыме. Екатерина Григорьевна аваж ден пырля колхозышко пура. Колхозышто пашам сайын ыштен, ударница лийын. Садлан колхозын правленийже 1938 ийын телым Медведевский МТС пеленсе тракторный курсышко колта. Курсым Артизанова йолташ „отлично" отметка дене тунемын пытара, трактористка лӱмым налын.

Медведевский МТС-ыште 1939 ийысе ял озанлык пашаште трактор дене первый ий гына пашам ыштен гынат, моло тракторист да трактористка-шамычлан пашаште примерым ончыктен. Куралмаште кечаш нормым утыж дене темен. Ӱдрамаш тракторный бригадыште бригадный стенгазетын редакторжылан пашам ышта.

1938 ий гыч Екатерина Григорьевна комсомолка, комсомольский пашаште активно участвоватла.

Кызыт МТС Артизанова йолташым М ханизаций школышко комбайнерка лан тунемаш колтен.

Артизанова йолташлан кугу доверийым оказ тлыме: тудым Ельнягинский 12 № окружной избирательный округ деч Йошкар-Ола районный Совет депутатыш кандидатлан выдвигатлыме да регистрироватлыме.

Калыкын достойный эргыже

Тадасеев Степан Максимовичым Еласал районышто шукыжо палат Степан Максимович—пашам йöратыше, пашам честно ыштыше самырык енг. Тудо пашалан изинекак тунемын.

1936 ийыште Тадасеев йолташ комсомолыш пура, комсомол радамыште тудо шукылан тунемеш, коммунизм духеш воспиталтеш. Комсомолец лӱмжым стахановский паша дене да общественный пашаште активный участий дене оправдатла. Еласал район, Кожважский ял советын секретарьжылан ыштымыж годым тиде ял советым районышто ик ончыл верыш луктaш чыла вийжым пыштен; массовый пашам кумдан шарен, Еласал районышто эн шенгелан кодшо Кожважский ял советым ончыл верыш луктaш полшен.

Сай пашажлан тудым райисполком, райфо, райдоротдел ик гана вел огыл окса дене, каныме пöртыш путевка дене премироватлен.

Еласал РИК Тадасеев йолташым райисполкомын общий отделышкыже пашa ыштaш налеш, а варажым—райисполкомын се ретарьже. Тиде кугу, ответственный паша дене Тадасеев йолташ пеш чаплын справитлалтын, пашам начар ыштыше торготделым прорыв гыч луктеш.

Тений ВЛКСМ Еласал райкомын пленумжо Тадасеев йолташым райкомолын секретарьжылан сайлен. Тыштат тудо шкенжын советский калыклан да коммунистический партийлан преданный улмыжым шке пашаж дене ончыкта. Молодежым коммунистический духеш воспитатлымаште Степан Максимович кугу пашам ышта.

Михатинский окружной избирательный комиссий Еласал райсовет депутатыш Тадасеев йолташын кандидатуржым регистрироватлен.

И. П. Макаров.

АКТИВНЫЙ ОБЩЕСТВЕННИЦА

Раиса Степановна Мишутина йолташ 1933 ийыште Йошкар Ола фельдшерско-акушерский школыш тунемаш пурен. Тиде школышто кум ий тунемын акушерка лийын. Самырык акушерка Кырык-Марий районысо Кумьинский больницыште ыштaш тӱналеш. Раиса Степановна общественный пашаште активно участвоватлаш тӱналеш. Населений перепись годым счетчик ыле. 1938 ийыште Мишутина йолташым Кумьинский неполный средний школышто пионер вожатыйлан шогалтыме. Тиде ийыштак Медсантруд союз Обкомын членжылан сайлыме. Кызыт Килемарский районышто медик пашазе-шамыч Союзын профоргшылан ышта. Шукерте огыл Килемарский первый районный комсомольский собраний Мишутина йолташым ВЛКСМ райком членыш кандидатлан сайлен.

Предвыборный погынымашеш 14 номеран округысо избиратель-шамыч Раиса Степановна Мишутина йолташым Килемарский районный Совет депутатыш кандидатлан выдвигатленыт.

С. Родионов.

Йошкар-Ола пожарный охранын сотрудникше агитатор Г. С. Клепач йолташ агитационный пашам сайын ышта. Снимкыште: Г. С. Клепач йолташ избиратель-шамыч дене беседым эртара.

САЙЛЫМАШЫМ СТАХАНОВСКИЙ ПАША ДЕНЕ ВАШЛИЙЫНА

Йошкар-Ола лесозаводын эн сай стахановецше, Городской Совет депутатыш кандидат комсомолец М. М. Смирнов—Степанов йолташ производственный нормым 157 процентлан тема. Снимкыште: М. М. Смирнов-Степанов йолташ пашам ыштымыже годым.

Фото С. Чуршуковын.

Кечеш 45 тӱжем кермыч верч

Ленинградский судостроительный заводысо самырык пашазе-шамычын обращенийышт И о ш к а р-Ола кермыч заводышто пашам ыштыше комсомолец да самырык пашазе-шамыч коклаште шокшо откликым муын.

26 ноябрьыште кермыч заводысо пашазе-шамычын собранийышт лийын, тушто 200 еҥ присутствоватлен. Собранийыште партийный организацийын секретарьже М. Ф. Токтаулов йолташ самырык судостроитель-шамычын обращенийыштым раш умылтарен пуэн да пашазе коллектив ончылан ятыр задачым шынден.

— Мемнан завод сайлыме кечым у производственный нӧлталтмаш дене вашлийшаш,—Токтаулов йолташ шке мутшым пытарен.

Собраний тыгай решенийым приниматлен:

С а й л ы м е кече марте 1,2 № гофманский конгашамычым полный мощностьышко колташ, кече еда 54 тӱжем деч шагал огыл кермычым ыштен лукташ, кермычым шуарашлан 16 тӱжем кубометр чодрам ямдылаш да шупшыктен пытараш, мастер-шамычым олмешташлан ик тылзаш курс гоч 200 еҥым туныктен лукташ.

Комсомольский организаций избиратель-шамычым культурно обслуживатлаш, 24 декабрь марте 5 постановкым шындаш, самодеятельность вечерым организоватлаш, 6 гана кином ончыкташ обязательствым налын.

В. Борисов.

Марбумкомбинатын старший диффузорщицаже стахановка Е. Н. Александрова йолташ. Тиде пашаш тудым подручной мастер гыч пашам честно, добросовестно да сайын ыштымыжлан шукерте огыл выдвигатлыме.

Фото М. Чуршуковын.

Кугу нӧлталтмаш

Йошкар-Ола Марпрофтехшколын тунемше ден преподавательже-шамыч Ленинград оласе Орджоникидзе лӱмеш судостроительный заводысо самырык пашазе-шамычын обращенийыштым кугу куанымаш дене обсуждатлышт.

Обращенийым обсуждатлымеке тунемше-шамыч тыгай резолюцийым приниматленыт:

Тунемме ийын кокымшо чырыкшым сай да отличный отметка шамыч дене пытараш, производствышто брак ваштареш решительно кучедалаш, 24 декабрь марте чыланат „ПВХО" значоклан нормым сдатлаш, 9 номеран избирательный округын избирательже-шамычлан комсомол вий дене концертым шындаш да массовый пашам виянгдаш.

И. Л.

Комсомолец-шамычын обязательствышт

Оршанка, (Телефон дене). Карл Маркс, Буденный йолташ лӱмеш да Сталин йолташ лӱмеш колхозлаште комсомолец шамыч Орджоникидзе лӱмеш заводысо самырык судостроитель-шамычын обращенийыштым обсуждатленыт.

Комсомолец-шамыч шке решенийыштышт сайлыме кече марте хозяйственный пашам завершитлаш, шурным трудодень шот дене пайлаш, финансовый планым тӱрыс темаш манын возеныт.

Тиддеч посна комсомолец ден несоюзный молодежь кажныжт шке ӱмбакышт конкретный обязательство-шамычым налыныт.

Г. И. Ураков.

ШЛЯПИНСКИЙ АГИТКОЛЛЕКТИВЫН ПАШАЖЕ

Комсомолец Феодор Григорьевич Трапезников йолташ вуйлатыме Шляпинский агитколлектив Косолоп районышто велэ огыл, но республикыште ик ончыл верыште улеш. Агитколлективыште 66 агитатор шотлалтеш, нунын кокла гыч 33 колхозник, 16 комсомолец, 13 беспартийный да ВКП(б) кандидат улыт.

Агитколлектив избиратель-шамыч коклаште агитационно-массовый пашам кумдан шарен. Избирательный законым тунеммаш дене 577 избиратель гыч 560 еҥым охватитлыме, кодшо 17 еҥжым туныкташлан посна агитатор-шамычым прикрепитлыме.

Агитатор-шамыч колхозник да колхозница шамыч коклаште у тема дене беседым эртараш кайме деч ончыч сайын инструктироватлалтыт, тыла умылдымо вопрос-шамычым коллективно разрешатлат.

Агитколлектив агитационно-массовый пашам кумдан шарыме ден пырля культурно-массовый пашамат виянгден. Избиратель-шамычлан 4 спектаклым шындыме, 9 гана художественный вечерым да вечер вопросов и ответов эртаралтын. Тиддеч посна, сайлымаште тений первой гана участвоватлаш тӱҥалше самырык избиратель-шамыч дене совещаний эртаралтын.

Тыге агитационный да культурно-массовый пашам сай шындыме дене Шляпинский ял совет чыла хозяйственно - политический кампаний план темымаште ик ончыл ял советышке лекте. 1938 ийыште ял совет мучко заемлан 14 тӱжем теҥгеаш, кокла шот дене ик 35 теҥге, подписка ыле гын, 1939 ийыште 23 тӱжем теҥгеаш, кокла шот дене 67 теҥге, подпискым ик кечыште ыштыме.

Пытартыш жапыште агитатор-шамычын инициативышт дене колхозлаште 10 у фермым организоватлыме. Теве агитатор Лежнин йолташ фермым укомплектоватлыш аште примерым ончыктен, первояк презыжым контрактацийыш пуэн.

Ял совет 1939 ийысе шыл поставкым тӱрыс темен да 1940 ийлан 70 процентшым сдатлен.

Агитколлектив агитатор-шамыч гоч единоличник-шамыч коклаште шагал огыл пашам ыштен, садланак пытартыш жапыште 9 озанлык колхозышко ушнен. Таче кечылан ял советыште 3 озанлык гына колхозышто огыт ул. Агитационно-массовый пашам сайын шындымаште агитколлектив руководительже комсомолец Феодор Григорьевич Трапезников йолташ деч примерым молыланат налаш лиеш.

В. Борисов.

Производство деч кӱрылтде трактористка лийыныт

Морко районышто ӱдыр-шамычым производство деч кӱрылтде трактористкылан ямдылымашым шошымак тӱҥалме. 19 ӱдыр кугу желаний дене трактористкылан тунемаш пижын. Тылеч посна 7 рвезе прицепщиклан пашам ыштен. Нуно кеҥеж гоч тыршен тунемыныт.

Шукерте огыл квалификационный комиссий испытанийым эртарен. Испытанийым шукыжо „отлично" отметка дене сдатленыт. Кызыт нуно трактор дене пашам самостоятельно ышташ правам налыныт.

В. Егоров йолташ кум тылзе жапыштак трактор дене самостоятельно ышташ тӱҥалын. Тудо 90 гектарым куралын да 180 килограмм горючийым экономитлен. Тыгак А. Григорьева, А. Михайлова да моло йолташ-шамычат тунеммашке да паша ыштымашке честно относитленыт.

Рвезе-шамыч кокла гыч Н. Казаков йолташ начар огыл тунемын. Казаков йолташ тунемме жапыште 60 гектарым куралын да 240 килограмм горючийым экономитлен.

Кызыт МТС пелен 10 кечаш теоретический курсым организоватлыме. Курсышто 11 ӱдыр тунемеш.

И. А. Алексеев.

КОМСОМОЛЬСКИЙ ВИЙЫМ ЧОДРАСЕ ПАШАШ

Комсомольский бригадым организоватлыме

Кодшо кечылаште „Челюскин" колхоз пеленсе комсомольский организаций (Еласал район) чодра пашашке комсомолец-шамычым мобилизоватлыме нерген ВЛКСМ Маробком бюрон решенийжым обсуждатлыш.

Доклад почеш прениыште Ямолкин, Саканов, Эшмикеев йолташ-шамыч выступатлышт. Нуно шке выступлениештышт ВЛКСМ Обком бюрон решенийжым одобритлышт, чодра пашашке комсомольский бридадым организоватлаш предложенийым ыштышт да бригадышке эн ончыч шке возалтыч.

Бригадым 13 еҥ дене организоватлыме. Бригадирлан Эшмикеев йолташым ойырымо.

И. П. Макаров.

Марбумкомбинатысе древесный цехын старший мастерже комсомолец Сидоров йолташ.

12 комсомолец чодраште ышта

ВЛКСМ Маробком бюрон 15-ше ноябрьысе решенийже почеш ВЛКСМ у Торъял райком илышыш пурташ пижын.

Кызыт 12 еҥан комсомольский бригадым чодрашке сезонный пашаш колтымо.

16 комсомолецым чодра пашашке колтымо

ВЛКСМ Йошкар-Ола райком комсомольский вийым чодра пашашке колташлан тиде кечылаште районный комсомольский актив дене совещанийым эртарен. Совещанийыште комсомолец-шамычым чодра пашашке колтымо нерген шуко обсуждатлышт.

Совещаний э р т ы м е к „Свобода" колхоз гыч 3 комсомолец, Петровский лӱмеш колхоз гыч 4 еҥ, Ильич лӱмеш колхоз гыч 3 комсомолец да моло колхозысо первичный комсомольский организацийла гычат чодра пашашке колтымо. Чылаже Йошкар-Ола район гыч чодра пашаште 16 комсомолец пашам ышта. Лишыл кечылаште ятыр комсомолец-шамыч чодра пашашке уэш каят.

Комсомольский организацийын пашаже начар

Сталин лӱмеш колхоз (Пектубаево район) пеленсе первичный комсомольский организаций 6 членым иметла, нунын ден кӱлеш семын пашам гына ыштен колтыман ыле. Но тыште йӧршеш вес сӱрет.

Паша план уке, членский взнос аккуратно ок погалт. Комсомолыш п у р ы ш а ш улыт гынат, воспитательный паша укелан, комсомольский организаций ок куш. Организацийын секретарьже Г. А. Самоделкин шукерте огыл Йошкар Армийыш кайыш, комсомольский организаций руководство деч посна кодын. Тудын заместительже Е. А. Ефремова „мый тетла секретарь ом лий" мане да комсомольский озанлыкым коден кайыш. Кызыт комсомолец-шамыч нимом ышташ ӧрын коштыт, кӧ дек обратитлалташ огыт пале.

ВЛКСМ Пектубай райком тиде комсомольский организацийым пала мо?

ИНОСТРАННЫЙ ТЕЛЕГРАММА - ШАМЫЧ

Советский войска-шамычын Финляндский войска-шамыч дене столкновенийышт

Ленинград, 30 ноябрь (ТАСС). Гений 30 ноябрьыште 2 час йўдым **Ковойна** ялыште, тудо Ладожский ерын северный серыште улеш, финский солдат-шамыч группа СССР границым нарушитлен, **Манесила** ял могырым Йошкар Армийын передовой заставыжым атаковатлен. Мемнан войска-шамыч финн-шамычым йомдарымаш дене финский территорийыш мöнгешла поктен колтеныт.

Тиде йўдымак 3 часат 15 минутышто Карельский перешейкыште **Раасули** ял могырым пулеметный тулым почыныт ыле, тидеч вара финский пехотын изиак огыл группыжо **М. Коркиамяки** ялым атаковатлен. Мемнан пограничный частьшамычын контратакышт дене финн-шамыч шке территорийышкышт поктен колталтыныт, тидын годым пленный 10 солдатым да ик унтер офицерым захватитлыме.

4 час эрдене рота наре финн-шамыч пехота Карельский перешейкыште **Термолово** ялыште улшо мемнан заставым атаковатлаш тöченыт, но нуным ружейно-пулеметный тул дене отбитлыме.

Йошкар Армийын Главный Командованийжын приказше почеш, финский военщина могырым у вооруженный провокаций лиймылан кöра, Ленинградский военный округын войскажешамыч Карельский перешейка ден моло вес районлаштат 30 ноябрьыште 8 час эрдене финляндский границым вонченыт.

Ребола ден **Поросозера** районышто Йошкар Армийын частьше-шамыч государственный граница деч западышкыла 10—15 километрлан ончык каеныт.

Петрозаводский направленийыште Йошкар Армийын частьше-шамыч **Суо-Ярви** ер дек лектыныт.

Карельский перешейкыште Йошкар Армийын частьше-шамыч **Метсяпирти** ялым, **Куоккола** станцийым заниматленыт да **Терийоки** ола дек лишемыныт.

Операций кайме жапыште ятыр лу пленный-шамычым захватитлыме.

Ийгече благоприятный огыл ыле гынат, мемнан авиаций разведывательный чоңештымашым ыштен да **Виипури** (Выборг) ден **Хельсинки** (Гельсингфорс) аэродромлашке бомба-шамычым кудалтен.

Английский авиацийын йомдарымашыже

Лондон, 30 ноябрь (ТАСС). Английский авиаций министерство колышо летчик-шамычын черетан спискыштым публиковатлен. Туштo 44 фамилий ончыкталтын. Война тӱңалма гыч 28 ноябрь марте колышо летчик-шамычын общий числашт 438 еңым составлятла.

Йошкар-Оласе школьник-шамыч урок эртымек каныме жапыштым яндар южышто эртарат. Снимкыште (шола гыч): Иванова Ляля, Иванов Аля, Николаев Женя да Родимов Вова [illegible] дене мунчалтат.

Фото М. Чуршуковын.

Школьный библиотека

Ученик - шамычын йодмышт почеш кодший Куракино средний школышто библиотекым почмо. Библиотека идалык жапыште 800 экземпляр наре тӱрлö художественный литературым налын. Ученик шамыч библиотекыш кугу интерес дене коштыт, шке йöратыме книгаштым куанен лудыт.

Тиддеч посна библиотека тӱрлö - тӱрлö интересный журнал, газета - шамычым выписыватлен.

А. Иванов.

Финпланым тӱрыс теменыт

Витвинов Никифор йолташ „Йошкар Май" колхозын (Морко район) эн активный колхозникше. Тудо 1939 ийыште тӱлышаш ий озанлык налогым, страховойым, самообложенийым 100 процентлан тӱлен; заемлан 50 теңгелан подпискым ыштен гын, тунамак оксам тӱрыс вноситлен. Витвинов йолташ колхоз пашашке честно относитла.

Государственный обязательствым темен шогымашке комсомолец Николаев Владимир йолташ тыгак примерым ончыкта. Николаев йолташ ял озанлык налогым, страховойым, самообложенийым тӱрыс тӱлен.

П. С. Павлов.

Примерный осоавиахимовский организаций

1936 ийын „Венера" колхозышто 7 ең дене осоавиахимовский организацийым почмо ыле. Осоавиахимын членже-шамыч военный пашам тунемаш виян пижыч. Организацийын руководительже Ложкин йолташ тиде пашам уло кумылжо дене ышташ тӱңалын. Кызыт ПВХО, ВС, ГСО кружок-шамыч пашам ыштат. Ноябрь тылзыште 18 ең „ПВХО" значоклан нормым сдатлен, адак 10 ең сдатлаш ямдылалтеш.

Осоавиахим организацийын пашажым виянгдашлан колхозын правленийже 300 теңгем выделитлен.

Н. Ш. Шуматов.

Учитель - агитатор

Мари-Турек район Тат-Шопкерский начальный школын учительже Сафаров йолташ педагогический пашаште ятыр ий годсек ышта, тудо адак активный общественник—масса коклаште умылтарымаш пашам колтен шога.

Кызыт Сафаров йолташ агитаторлан ышта, Свердлов лӱмеш колхозын колхозникше-шамыч коклаште избирательный законым тунемаш сайын организоватлен. Занятийым регулярно, план почеш эртара.

А. Сергеев.

Увертымаш

„Рвезе Коммунист" газетын редакцийжылан марий йылмым сайын шинчыше машинистка срочно кӱлеш. Пашадар смета почеш.

Редакций.

Местный Советлашке сайлымаш да антирелигиозный пропаганда

Местный Советлашке шушаш сайлымаш моткоч кугу политический значенийан. Избирательный кампаний жапыште кажне избиратель Советлашке мланна чуждый, враждебный улшо элемент-шамыч ынышт логал манын шкенжын бдительностьшым максимально мобилизоватлышаш.

Шаргаш кӱлеш, вет ликвидироватлыме эксплоататорский класс - шамычын, контрреволюционный элемент - шамычын кодшышт избирательный кампаний жапыште Советский государствылан пакоститлаш, советский калыкын единствожым кӱрлаш тыршат.

Калыкын каргыме тушманже-шамыч кокла гыч поповщина изи огыл верым налын шога, тудо шкенжын гнусный пашаштыже шемер массын сознанийжым затемнятлыше средство улшо религийым использоватла.

Мемнан элыште социалистический обществым строитлымаш религийым питарлыше келге вож-шамычым СССР-ыште ликвидироватлымашым ончыкта. Социализмын сеңымашыже ден пырля атеизм чарныде кушкын да кушкеш. Ме шке кугешнен ойлен кертына, что шӱдö тӱжем дене шемер-шамыч религий деч курымешлан ойырленыт.

Марийский республикысе шемер-шамыч шуко яллаште мракобесийын очагшым—черкым, мечетым, да тыгай моло очаг - шамычым петыршаш верч, ты зданий-шамычым культурный очагыш—клуб, кино, почта, ясле-шамычыш савырышаш верч выступатленыт да выступатлат. Антирелигиозный пропагандым колтымо дене МАССР территорийыште мракобесийын 126 очагшым петырме да нуным зданийыштым культурный очаглашке савырыме.

Атеизмын тот шарлымыже южо руководитель-шамычлан йоңлыш представленийым шочыктен, пуйто религийым йöршеш пытарыме. Тыжечын антирелигиозный пропагандылан внимынийым шагал ойырымаш. Южгынам тыге шонат, пуйто религиозный пережиткым ынде шонго ең-шамыч коклаште гына муаш лиеш.

Тиде йоңлыш. Южо районышто, мутлан Пектубай, Юрино районлаште—йоча-шамыч сектант улшо нунын родительышт влиянийыш логалын, школышко огыт кошт. Даже комсомолец-шамыч коклаштат, пеш шагал веле гынат, южгынам религиозный пережиткым ужаш лиеш.

Теве Суходол ялыште (Юрино район) южо комсомолец-шамычын пöртыштышт але икона уло. Южо верующий ең-шамычын религиозный идеологийышт эше пеңгыдын ила. Тиде идеологий дене коммунизмын тушманже-шамыч пайдаланат.

Церковно-сектантский вожак-шамыч шкеныштын пашаште тӱрлö методым кучылтыт. Антисоветский элемент-шамыч религийым Советский власть вашттареш кучедалмаште использоватлат. Церковник ден сектант-шамыч шкеныштын деятельностьым Советыш сайлымаш гай ответственный хозяйственно-политический кампаний жапыште поснак активно проявитлат.

Еласал районышто—Акчерино, Емелево, Миняшкино селалаште, Пектубаево да моло районлаште сектант-шамыч тӱрлö шояк кым да кӱлдымашым шаркаленыт, пуйто коммунист ден беспартийный-шамыч блок верч голосоватлыме ок кӱл, пуйто избирательный бюллетень—тиде „антихристын листше", пуйто голосованийыште участвоватлымаш—тиде „антихристлан чоным пумаш".

Советлашке сайлаш ямдылалтмаш жапыште южо вере церковник ден сектант-шамыч активизироватлалташ тӱңалыныт. Козмодемьянск олаште избиратель-шамыч спискым составитлыме годым ик церковница шкеж нерген сведенийым пуаш отказатлен.

Церковник ден сектант-шамычын пашашт безусловно вредный, реакционный. Социалистический строительство вашттареш нунын подлый пашаштым разоблачатлыман да шемер масса коклаште антирелигиозный пропагандым кумдан шарыман.

„Мемнан антирелигиозный пропагандыште ме первый планышке Ленин—Сталин партийын руководитлыме дене ыштен шуктымо, социализмын великий сеңымашыже-шамычым выдвигатлышаш улына" (Ярославский).

Тиде жапыште избиратель-шамыч коклаште антирелигиозный пропагандым утларак виянгаш. Мемнан ончылно задача—сайлымаште коммунист ден беспартийный-шамычын блокшо верч, церковник ден сектант-шамычын мешаяш тыршымышт вашттареш кучедалаш.

К. РАДАЙКИН.

Отв. редактор— К. А. ЛЕНСКИЙ.

АДРЕС РЕДАКЦИИ: Мар. АССР, г. Йошкар-Ола, Дом Советов, 4 этаж, комната № 70, телефон № 90.
Упол. Главлита Мар. АССР А—1066. г. Йошкар-Ола, 1 типография Маргосиздата.